

Istungidokument

A9-0126/2022

11.4.2022

RAPORT

ELi mahepõllumajanduse tegevuskava kohta
(2021/2239(INI))

Põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon

Raportöör: Simone Schmiedtbauer

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI.....	18
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	23
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	24

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

ELi mahepõllumajanduse tegevuskava kohta (2021/2239(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 39, artikli 192 lõiget 1 ja artiklit 349,
- võttes arvesse ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja kestliku arengu eesmäärke,
- võttes arvesse ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste 21. konverentsil (COP21) sõlmitud Pariisi kokkulepet,
- võttes arvesse komisjoni 25. märtsi 2021. aasta teatist mahetootmise arendamise tegevuskava kohta (COM(2021)0141),
- võttes arvesse komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatist „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019)0640),
- võttes arvesse oma 15. jaanuari 2020. aasta resolutsiooni Euroopa roheline kokkuleppe kohta¹,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrust (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007²,
- võttes arvesse oma 9. juuni 2021. aasta resolutsiooni ELi elurikkuse strateegia kohta aastani 2030 – toome looduse oma ellu tagasi³,
- võttes arvesse oma 20. oktoobri 2021. aasta resolutsiooni strateegia „Talust taldrikule“ kohta õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks⁴,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. detsembri 2021. aasta määrust (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (ÜPP strateegiakavad) toetamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013⁵,

¹ ELT C 270, 7.7.2021, lk 2.

² ELT L 150, 14.6.2018, lk 1.

³ ELT C 67, 8.2.2022, lk 25.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0425.

⁵ ELT L 435, 6.12.2021, lk 1.

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. detsembri 2021. aasta määrust (EL) 2021/2117, millega muudetakse määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus, määrust (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta, määrust (EL) nr 251/2014 aromatiseeritud veiniproduktide määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähistega kaitse kohta ning määrust (EL) nr 228/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks⁶,
 - võttes arvesse nõukogu 19. juuli 2021. aasta järeldusi mahetootmise arendamise tegevuskava kohta,
 - võttes arvesse oma 17. aprilli 2018. aasta resolutsiooni valgurikaste kultuuride edendamise Euroopa strateegia kohta – valgurikaste ja liblikõieliste taimede kasvatamise soodustamine Euroopa põllumajandussektoris⁷,
 - võttes arvesse nõukogu 19. oktoobri 2020. aasta järeldusi strateegia „Talust taldrikule“ kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 22. septembri 2021. aasta arvamust ELi mahetootmise arendamise tegevuskava kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Regioonide Komitee 2. detsembri 2021. aasta arvamust ELi mahepõllumajanduse tegevuskava kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
 - võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni raportit (A9-0126/2022),
- A. arvestades, et komisjoni teatistes mahetootmise arendamise tegevuskava kohta (mahepõllumajanduse tegevuskava) rõhutatakse, et roheline kokkulepe ning selle alla kuuluvad strateegia „Talust taldrikule“ ja elurikkuse strateegia on keskse tähtsusega, et juhtida üleminekut kestlikumale toidusüsteemile, eelkõige tugevdades põllumajandustootjate jõupingutusi keskkonna kaitsmisel, elurikkuse säilitamisel ja kliimamuutustega võitlemisel; arvestades, et selle eesmärgi saavutamisel on peamise tähtsusega põllumajandus üldiselt ja eelkõige mahepõllumajandus;
- B. arvestades, et pärast 12-kuulist ooteaega on nüüdseks valmis peaaegu kogu nimekiri määruse (EL) 2018/848 jõustumiseks vajalikest teisestest õigusaktidest, välja arvatud mahesoola tootmist käsitlev delegeeritud määrus;
- C. arvestades, et delegeeritud määruses tuleb meresoola tootmisel eelistada looduslikke protsesse, mille puhul valmistamisel ei kasutata lisandeid ega tekitata süsinikdioksiidi heitmeid, et oleks võimalik liigitada see mahesoolaks;
- D. arvestades, et Euroopa toidusüsteem peab pakkuma kestlikult toodetud täisväärtuslikku toitu taskukohase hinnaga ning tagama toiduga kindlustatuse viisil, mis tagab tervisliku ühiskonna ja planeedi, aitab kaasa sotsiaalsele ja majanduslikule heaolule, kaitseb nii

⁶ ELT L 435, 6.12.2021, lk 262.

⁷ ELT C 390, 18.11.2019, lk 2.

ökosüsteemide kui ka Euroopa kodanike tervist ning tagab põllumajandustootmise kasumlikkuse ja seega põllumajandustootjate õiglase elatustaseme; arvestades, et on oluline tagada, et mahepõllumajanduseks kasutatava maa pindala suurenemine vastaks turu suutlikkusele võtta vastu mahetoodangut;

- E. arvestades, et määrus (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist, kohustab põllumajandustootjaid järgima üleminekuaga, mille jooksul nad peavad kohaldama kõiki mahepõllumajandusliku tootmise eeskirju;
- F. arvestades, et see ajavahemik võib kesta kuni kolm aastat; arvestades, et selle aja jooksul peavad põllumajandustootjad kandma suuremaid tootmiskulusid, ilma et nad saaksid kasu mahetoodete kõrgematest turuhindadest;
- G. arvestades, et mahepõllumajandus pakub mitmesuguseid keskkonnavalasid hüvesid, sealhulgas kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist, ning võib aidata põllumajandussektoril täita oma osa võitluses kliimamuutuste vastu, kliimamuutustega kohanemisel ja selliste põhiprobleemide lahendamisel nagu töökohtade kadumine maapiirkondades, mullaviljakuse ja elurikkuse vähenemine, samuti vastupanuvõime suurendamine majanduslike muutuste suhtes;
- H. arvestades, et põllumajanduslik mitmekesisus ja lühemad ahelad põllumajandustootjate ja tarbijate vahel on tervisliku ja kestliku toidusüsteemi olulised koostisosad;
- I. arvestades, et mahepõllumajandus võib aidata kaasa ambitsioonika tasakaalu saavutamisele kestlikkuse osas majanduslikust, sotsiaalsest ja keskkonnavalasest seisukohast, edendades mulla, vee ja elurikkuse kaitset ning loomade heaolu, ning pakub noortele võimalusi põllumajanduslikule kutsealale asumiseks;
- J. arvestades, et ELi keskkonna- ja loomade heaolu standardid on maailma kõrgeimate hulgas; arvestades, et mahepõllumajanduslikul põllumaal on 30 % rohkem elurikkust, see on kasuks tolmeldajatele ning piirab kunstväetiste ja taimekaitsevahendite kasutamist;
- K. arvestades, et mahepõllumajandus võib aidata kaasa ka maapiirkondade taaselustamisele, töökohtade loomisele, väikeste põllumajandusettevõtete kestlikkusele, tarbijate ja tootjate lähendamisele, sidemete tugevdamisele kohaliku majandusega ja positiivsete majanduskordajate stimuleerimisele; arvestades, et uue ühise põllumajanduspoliitikaga (ÜPP) kehtestatakse uued ambitsioonikad meetmed kestliku tootmise, sealhulgas mahepõllumajanduse edendamiseks;
- L. arvestades, kui oluline on tagada, et tarbijatel, kes omistavad üha suuremat tähtsust toidu kvaliteedile, ja toitlustussektoril oleks võimalik toidu ostmisel teha teadlikke valikuid;
- M. arvestades, et on vaja tagada, et tarbijaid teavitataks nõuetekohaselt mahetoodete tarbimise eelistest ning et nad oleksid kaitstud tahtlikult eksitavate märgiste, pakendite ja reklaami eest;
- N. arvestades, et 2019. aastal kasvas ELi mahepõllumajanduseks kasutatava

põllumajandusmaa kogupindala 13,8 miljoni hektarini; arvestades, et praegu moodustab see 8,5 % ELi kasutatava põllumajandusmaa kogupindalast; arvestades, et aastatel 2010–2019 kasvas ELi mahetoodete turu väärtus enam kui kahekordseks;

- O. arvestades, et ajavahemikul 2009–2019 suurenes mahetoodete jaemüük 18 miljardilt eurolt 41 miljardi euroni; arvestades, et teatavates ELi piirkondades ületab mahetootmise kasv mahetoodete turu arengut, kusjuures mahepõllumajanduslik tarbimine on liikmesriigiti väga erinev; arvestades, et teatavates ELi piirkondades on mahetootmine väga väike või olematu, kusjuures liikmesriikide vahel on selles osas suured erinevused, mis ulatuvad 0,5 %-st kuni 26,5 %-ni olemasolevast sektorile eraldatud pindalast;
- P. arvestades, et mahetootmise arendamise tegevuskava sisaldab 23 meetet, mis loovad mahepõllumajandussektori kestlikuks arendamiseks kindla aluse; arvestades, et kavas on viia läbi mahetootmise arendamise tegevuskava vahehindamine 2024. aastal ning loodud on iga-aastane ELi mahepõllumajanduse päev, mis annab võimaluse parandada mahepõllumajanduse nähtavust ja tunnustamist ning suurendada teadlikkust mahetootmise eelistest, kuna mahepõllumajandustootjaid peetakse kestliku põllumajanduse edendajateks;
- Q. arvestades, et alates 1. jaanuarist 2022 kohaldatava määruse (EL) 2018/848 eesmärk on eelkõige rangemate kontrollide ja impordieeskirjade kaudu suurendada tarbijate usaldust mahetoodete vastu;
- R. arvestades, et 2021. aasta maikuu avaldati ELi vesiviljeluse kestlikkuse ja konkurentsivõime suurendamise strateegilised suunised aastateks 2021–2030, ning neid arendatakse edasi riiklikes strateegiakavades;

Üldised märkused

1. väljendab heameelt komisjoni teatise üle mahetootmise arendamise tegevuskava kohta, eesmärgi üle suurendada 2030. aastaks ELi mahepõllumajanduse all olevat põllumajandusmaad pakkumise ja nõudluse arendamise kaudu ning selle üle, et komisjon on tunnistanud mahepõllumajanduse üheks peamiseks elemendiks ELi teel kestlikumate toidusüsteemide suunas, kasutades säästvamaid põllumajandustavasid, kasutades tõhusamalt taastuvaid energiaallikaid, tagades loomade heaolule kõrgemad standardid ja aidates Euroopa põllumajandustootjatele saada suuremat tulu;
2. kutsub komisjoni üles viima läbi mõjuhindamise seoses mahepõllumajanduse all oleva ELi põllumajandusmaa osakaaluga; on seisukohal, et mahepõllumajanduse arendamine, millel on palju positiivseid välismõjusid ja kasu kliimamuutuste leevendamisele, elurikkusele ja mullakaitsele, aitab kaasa strateegia „Talust taldrikule“ ja elurikkuse strateegia eesmärkide saavutamisele; tunnistab samal ajal, et roheline kokkuleppe eesmärkide saavutamisele on võimalik kaasa aidata ka teiste kestlike tootmismudelite ja põllumajandusmeetoditega, nagu integreeritud tootmine ja bioloogiline kontroll;
3. rõhutab, et mahepõllumajanduse all oleva põllumaa osakaal erineb liikmesriigiti märkimisväärselt; rõhutab, et seda tuleb arvesse võtta mahetootmise edendamise poliitika ja vahendite väljatöötamisel, ning nõuab tungivaltp, et komisjon pööraks erilist tähelepanu mahajäänud liikmesriikide toetamisele;

4. nõuab, et kõik sellega seoses kavandatud meetmed ja vahendid peaksid põhinema põhjalikel analüüsidel ja mõjuhinnangutel; on arvamusel, et õigusaktid ja mahetootmise arendamise tegevuskavad peavad võimaldama piisavalt paindlikkust, et võtta arvesse liikmesriikides valitsevaid erinevusi mahepõllumajanduse olemuses ja tingimustes;
5. juhib tähelepanu asjaolule, et kui 2022. aastal võetakse vastu ELi uus mahepõllumajanduse määrus (EL) 2018/848, peab komisjon tagama korrapärase ja mõõdetud ülemineku vanadelt ELi mahepõllumajanduslikelt õigusaktidelt, et mahetootmissektor saaks end kiiresti ja asjakohaselt uute eeskirjadega kurssi viia; kutsub seetõttu komisjoni üles viima läbi uue määruse mõju hindamise viis aastat pärast selle rakendamist, et teha vajalikud kohandused;
6. rõhutab, et strateegias „Talust taldrikule“ ette nähtud mahesektori ja mahepiirkondade areng ja kasv, millel on keskne roll elujõuliste maapiirkondade taaselustamisel ja säilitamisel, peab olema turupõhine ja sellega peab kaasnema terviklik areng tarneahelas, sealhulgas töötlemises, ning poliitikameetmed mahetoidu edasise pakkumise ja nõudluse stimuleerimiseks ning tarbijate usalduse kindlustamiseks;
7. rõhutab, et nende lähenemisviiside kombineerimine peaks võimaldama tasakaalustatud arengut kooskõlas turu suutlikkusega mahetoodangut vastu võtta, et tagada ELi maheturu ja mahepõllumajanduse edaspidine kasumlikkus;
8. rõhutab sellega seoses vajadust kõrvaldada ülemäärane halduskoormus; rõhutab, et mahepõllumajanduse keskkonnakasu ei peaks toetama üksnes mahetoodete tarbijad, kes on valmis maksta kõrgemat hinda, vaid ka ÜPP eelarvest tuleks mahepõllumajandustootjaid asjakohaselt premeerida avalike hüvede eest, mida nad keskkonna ja loodusvarade kaitse, sisendite vähendamise ja loomade heaolu kõrgemate standardite toetamise kaudu pakuvad;
9. rõhutab, et prioriteediks tuleks seada ELi toidusüsteemi põllumajandusliku kestlikkuse ja vastupidavuse stimuleerimine ning et mahepõllumajandus on üks keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamise põhielemente; on seisukohal, et kestlik innovatsioon mahepõllumajanduse ja laiemalt agroökoloogia valdkonnas võib tuua kaasa põllumajandussüsteemide suurema mitmekesisuse;
10. rõhutab, et erinevate põllumajandussüsteemide kooseksisteerimine on oluline, sest mitmekesisus on toidusüsteemi turvalisuse ja vastupidavuse seisukohalt tähtis ning toob kasu kestlikule arengule; juhib tähelepanu sellele, et puudub ühtne põllumajandusmudel, mis sobiks kõigile riikidele ja piirkondadele, ning rõhutab, et erinevate kestlike põllumajandusmudelite eelseid tuleks tunnustada;
11. juhib tähelepanu sellele, kui oluline on jätkata saagikuse parandamist mahepõllumajanduses, et vältida olukorda, kus samal ajal ELi piirkondades toimuva suurema üleminekuga mahepõllumajanduse mudelile suureneks ökoloogiline jalajälg tulenevalt toiduainete tootmisest kolmandates riikides;
12. juhib tähelepanu sellele, et ELi tegevuskava õnnestumiseks peab see stimuleerima ja mobiliseerima liikmesriike ning piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi, võttes arvesse nende eripära ja erinevaid lähtepunkte; on veendunud, et piirkondlikel ja kohalikel mahepõllumajanduse tegevuskavadel peab võimaluse korral samuti olema oma roll

mahesektori arengus;

13. on seetõttu seisukohal, et liikmesriike tuleks julgustada kehtestama oma riiklikud mahepõllumajanduse strateegiad ning töötama kooskõlas riiklike strateegiakavadega välja oma riiklikud ja/või piirkondlikud mahepõllumajanduse tegevuskavad, mille peaksid olema mahepõllumajanduse arendamiseks kõrged sihid, realistlikud ja konkreetsed eesmärgid, meetmed, ajakavad ja eelarved, sealhulgas stiimulid põllumajandustootjatele, mis hõlbustaksid valikut ja toetaksid alt üles suunatud algatusi;
14. kutsub komisjoni üles tagama, et neid tingimusi järgitaks täielikult liikmesriikide esitatud riiklike strateegiakavade heakskiitmisel, ning tagama, et kättesaadavaks tehakse piisavad rahalised vahendid koos kõige tõhusamate meetmetega sektori arengu seisukohast asjakohaste eesmärkide saavutamiseks; rõhutab vajadust vahetada oskusteavet ja parimaid tavasid, kuna mõnel liikmesriigil on rohkem kogemusi ambitsioonikate riiklike kavade väljatöötamisel ja rakendamisel;
15. kutsub komisjoni üles kaasama sellise teabe ja parimate tavade vahetuse kavandatavate avalike järelkohtumiste raamistikku; rõhutab, et riiklikud mahepõllumajanduse tegevuskavad peaksid looma põllumajandustootjatele ja tööstusele prognoositavuse ja selguse, soodustades sellega mahesektori arengut ja mahepõllumajanduslike toodete turustamist;
16. väljendab heameelt mahepõllumajanduse määruse kohaldamisala laiendamise üle teatavatele põllumajandusega tihedalt seotud toodetele, mida ei ole loetletud ELi toimimise lepingu I lisas, näiteks soolale; väljendab siiski muret mahepõllumajandusliku tootmise tehnilise nõuande eksperdirühma (EGTOP) 6. augustil 2021 avaldatud mahesoola käsitleva aruande pärast, kuna selles pooldatakse ELi mahepõllumajandusliku märgise laiendamist tootmismeetoditele, mis ei ole kooskõlas määruse (EL) 2018/848 põhimõtetega; kutsub seetõttu komisjoni üles mitte järgima eksperdirühma nõuandeid;
17. rõhutab, et kui liikmesriigid kavandavad, võtavad vastu, vaatavad läbi ja rakendavad oma riiklikke ja/või piirkondlikke mahetootmise arendamise tegevuskavasid, peaksid nad parima võimaliku koostoime ja oma riiklikus strateegilises kavas sätestatud mahepõllumajandusliku tootmise pindala suurendamise eesmärgi saavutamiseks konsultatsiooniprotsessi kaasama kõik sidusrühmad, eelkõige mahetootjad ja mahetootjate ühendused, ühistud, kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, kogu põllumajandus- ja toiduainetööstuse väärtusahela, toiduainete hulgimüüjad, tarbijate ja erasektori esindajad, majutus- ja toitlustussektori, sealhulgas suured toitlustusettevõtjad ja toiduhariduse ühendused, ning kodanikud;
18. tunnistab, et mahetootmine pakub põllumajandustootjatele paremat majanduslikku tulu, kuid toob sageli kaasa suuremad tootmiskulud, ning nõuab seetõttu, et turuhinnad ja otsetoetused oleksid piisavad nende kulude katmiseks, et võimaldada põllumajandustootjatele õiglast sissetulekut;
19. juhib tähelepanu sellele, et kõrgemad tarbijahinnad võivad takistada laienemist, kuid praegu on neid mahepõllumajandussektori toetamiseks vaja; tuletab meelde, et mõnel juhul ei leita mahepõllumajandustoodete jaoks turul kohta, mistõttu põllumajandustootjad peavad neid müüma madalama hinnaga kui tavapäraseid

põllumajandustooteid;

20. tuletab meelde, et mahepõllumajandus hõlmab väga kõrgeid tootmisstandardeid; rõhutab vajadust tegeleda mahetoodete taskukohasuse ja seega ka kättesaadavusega; rõhutab tungivalt, et tootjaid tuleb mahetootmisele ülemineku protsessis toetada ja nad peavad saama kasu mahepõllumajanduse lisaväärtusest; märgib, et nagu ka tavatoodete puhul, oleks lisandväärtuse parema jaotamine mahetoidu väärtusahelas kasulik nii põllumajandustootjatele kui ka tarbijatele;
21. tunnistab, et mahepõllumajandussektori areng võimaldab mastaabisäästu nii töötlemises kui ka logistikas, mis suurendab tõhusust ja toob kaasa väiksemad kulud; rõhutab ebaausate kaubandustavade direktiivi tähtsust sektori arengu jaoks ja selle tagamiseks, et jaemüüjad ei kehtestaks mahetoodetele liiga kõrgeid kasumimarginaale; on samuti seisukohal, et mahetooteid võiks kaasata enim puudust kannatavate isikute Euroopa abifondi programmidesse, kui neist on olemas piisavad varud;
22. väljendab heameelt asjaolu üle, et komisjon tegutseb loomade üldise heaolu parandamise nimel, ning juhib tähelepanu sellele, et 2020. aasta Eurobaromeetri uuringus põllumajanduse ja ühise põllumajanduspoliitika kohta leiti, et 80 % ELi kodanikest seostavad mahepõllumajandust suurema austusega loomade heaolu vastu; rõhutab sellega seoses mahepõllumajandusliku loomakasvatuse toetamise tähtsust;
23. rõhutab, kui oluline on kiirendada mahevesiviljeluse ja selle turu arengut ELis ning suurendada tarbijate nõudlust ja usaldust nende toodete vastu; rõhutab, et iga neljas kalandustoodete pärineb vesiviljelusest; juhib siiski tähelepanu sellele, et kuna suurem osa nende toodete tarbimisest toimub tänu impordile, mis moodustab 60 % kogutarnest, on olemas tohutu kasvupotentsiaal, mida peame kasutama, et arendada Euroopa vesiviljelust üleüldse, aga eelkõige mahevesiviljelust;
24. rõhutab vajadust kooskõlastada mahevesiviljeluse meetmed uute ELi vesiviljeluse kestlikkuse ja konkurentsivõime suurendamise strateegiliste suunistega aastateks 2021–2030 ning sektori arendamisega liikmesriikides ja piirkondades;

Nõudluse ergutamine ja tarbijate usalduse tagamine

25. toetab komisjoni ELi mahetoote logo käsitleva teabe edasisel edendamisel ja jagamisel tarbijate seas, sealhulgas koolikavade kaudu, mille käigus tuleks koolikavade läbivaatamisel anda mahetoodetele suurem osakaal, kuid samuti muudes institutsioonides, näiteks hooldekodudes; toetab mahetoodete kohalike logode edendamist, mis on olemas mitmes liikmesriigis, millel on vähemalt samad tagatised kui ELi mahetoote logol ja mida koos sellega kasutatakse; märgib, et koolikavad peaksid olema aluseks toitumist ja kestlikku toitu käsitlevale pedagoogilisele arutelule ning nendega peaksid kaasnema meetmed, mille eesmärk on teavitada lapsi paremast toitumisest ja neid sellel teemal harida;
26. rõhutab, et on äärmiselt oluline, et mahepõllumajandust käsitlevatele tarbijauuringutele järgneksid meetmed, millega veelgi suurendada teadlikkust mahepõllumajanduse kasulikkusest tervisele, healule ja kõrgele elukvaliteedile, tagades samal ajal, et ei kahjustataks tarbijate usaldust tavapäraste põllumajandusmeetodite ohutuse ja kestlikkuse vastu liidus; rõhutab vajadust jagada täpset teavet, et uued kestliku toidu

märgistamise valdkonnas väljatöötatavad algatused ei nõrgendaks ELi mahetoote logo tähendust ega tekitaks tarbijates segadust seoses oma ulatuse ja tähendusega;

27. väljendab muret eksitavate märgiste, pakendite ja reklaami pärast, mis raskendavad tarbijatel eristada tavatooteid mahetoodetest; märgib, et määrus (EL) 2018/848 ja sagedased sõltumatud kontrollid on aluseks tarbijate usaldusele mahetoodete vastu, ning kutsub liikmesriike üles ELi mahetoodete logo kohta selgelt teavet andma;
28. rõhutab supermarketite ja erinevate toiduainete tarneahelate rolli ELi mahelogo edendamisel ja toetamisel; ootab komisjoni tulevase algatusi, mille eesmärk on tarbijaid nende toiduvalikus paremini suunata märgistuse, müügiesenduse ja teavituskampaaniate kaudu, mis põhinevad usaldusväärsetel, sõltumatutel ja toimivatel teaduslikel alustel ning täielikel ja sidusatel meetoditel; märgib, et kõigi ELi toiduainete päritolu kohustuslik märgistamine võib oluliselt suurendada läbipaistvust ja jälgitavust, võideldes seeläbi pettuste ja ebaseaduslike tootmismeetodite vastu ning suurendades tarbijate usaldust;
29. tuletab meelde, et professionaalsete köökide nõuded erinevad kodumajapidamiste nõuetest; rõhutab, kui oluline on luua tarneahela jaoks lisaväärtust ja suurendada mahepõllumajanduslike toodete töötlemistaset, et vastata professionaalsete köökide vajadustele;
30. on veendunud, et keskkonnahoidlike riigihangete 2019. aasta läbivaatamist tuleks liikmesriikides paremini tutvustada, et suurendada teadlikkust ja kasutada seda tugeva stiimulina meetmete võtmiseks, mille eesmärk on edendada mahepõllumajanduslikku tootmist ning toetada tervislikumat ja keskkonnasõbralikumat toitumist sellistes asutustes nagu koolid, haiglad, hooldekodud ja vanglad, ning see võib vähendada ka mahetoodete raiskamist neis liikmesriikides, kus tekib ülejääke; on veendunud, et ELi institutsioonid peaksid näitama eeskujuna oma hoonetes; on seisukohal, et keskkonnahoidlike riigihangete kasutamise suurendamiseks on oluline kooskõlastada tegevust sektoriga selle esindusorganisatsioonide kaudu, et tagada hangete sujuv toimimine;
31. kutsub komisjoni üles jätkama praeguste struktuuriliste ja logistiliste tõkete uurimist ning edendada liikmesriikides keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumide ning teavitus-, haridus- ja mahetoodete müügiesendusmeetmete kasutamist, et muuta see meede tõhusamaks; juhib tähelepanu sellele, et keskkonnahoidlike riigihangete kasutamise suurendamise üle tuleks otsustada riiklikul tasandil vastavalt riiklikule nõudlusele ja riiklikes mahepõllumajanduse tegevuskavades sätestatud eesmärkidele; on veendunud, et keskkonnahoidlikes riigihangetes tuleb pöörata suurt tähelepanu ELi mahetoodetele, mis stimuleeriksid tootmist ja aitaksid ELil saavutada oma kliimaeesmärke;
32. rõhutab, et mahepõllumajanduslikku tootmist ja töötlemist tuleb arendada asjakohasel viisil piirkondlikul ja kohalikul tasandil, kaasates kohalikke mahetootjaid; toetab piirkondlike kestlike toidusüsteemide arendamist, mis põhinevad kõiki toiduvaldkonna sidusrühmi kaasaval koostööl; peab kahetsusväärseks kontrollitud andmete puudumist mahetoodete kasutuselevõtu kohta avalikes sööklates ja restoranides;
33. juhib tähelepanu sellele, et kohalikel, piirkondlikel ja riiklikel ametiasutustel koos

põllumajandustootjate ühenduste ja põllumajanduslike toiduainete hulgimüüjatega on oluline roll mahepõllumajandussektori struktureerimisel tootmise, kollektiivse töötlemise, logistika ja kaubanduse valdkonnas, mahetootjate maale juurdepääsu lihtsustamisel ning koostöö hõlbustamisel tootjate endi vahel, tootjate ja tarbijate vahel ning tootlusteenuste osutamisel;

34. rõhutab lisaks kohalike, piirkondlike ja riiklike ametiasutuste rolli üldsuse teadlikkuse suurendamisel igat liiki kestlike põllumajandusmeetodite kohta, sööklates mahetoodete pakkumisel ning eelkoolidele ja koolidele mõeldud haridusprogrammide väljatöötamisel;
35. juhib sellega seoses tähelepanu sellele, et põllumajandustootjate turud kohalikul ja piirkondlikul tasandil on tõhus vahend tootjate ja tarbijate vahelise lõhe ületamiseks ning neid tuleks edendada; tuletab samuti meelde, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ning põllumajandustootjate ühendused annavad mahetootjatele ja üleminekujärgus olevatele põllumajandustootjatele väga väärtuslikku tehnilist abi, mis on nende tavade rakendamiseks väga oluline ning mis vajab ühisest põllumajanduspoliitikast ja muudest allikatest piisavat rahastamist;
36. toonitab, et kõik ametiasutused peavad tagama, et reguleeriv raamistik võimaldab ja stimuleerib jätkuvalt asjaomase sektori arengut, hoides samal ajal halduskoormuse minimaalsena; tuletab meelde, et paljude liikmesriikide kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on pikka aega osalenud mahepõllumajanduse arengu toetamises, eelkõige maaelu arengu programmide juhtimise ja rakendamise kaudu;
37. rõhutab, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamisel on vaja kohatundlikku lähenemisviisi kooskõlas 2030. aasta territoriaalse tegevuskavaga, et käsitleda maapiirkondade, linnalähedaste ja linnapiirkondade erinevaid vajadusi kogu Euroopas;
38. rõhutab, et mahepõllumajanduse tegevuskava edu sõltub erasektori suuremast kaasamisest nõudluse stimuleerimiseks ja põllumajandustootjatele õiglase sissetuleku tagamiseks, eriti riikides, kus mahetoodete turud ja tootmine on vähem arenenud; kutsub komisjoni üles määrama kindlaks vahendid, mis võimaldaksid liikmesriikidel ergutada jaekaubanduskette aktiivselt edendama mahetooteid ja andma teavet nende tarbimise olulisuse kohta ning looma kohalikke mahetoodete tarneahelaid; rõhutab, et mahepõllumajandusliku tootmise kasv peab tulenema eelkõige suuremast erasektori nõudlusest, mitte üksnes poliitilistest stiimulitest;
39. rõhutab, kui oluline on suurendada mahetoiduainete tarneahela läbipaistvust ning parandada jälgitavust kõigis tootmis- ja turustamisprotsessides kooskõlas Euroopa tarbijate nõudmisega saada rohkem teavet tarbitavate toiduainete päritolu ja tootmismeetodite kohta; tunneb heameelt jaemüüjate vabatahtlike algatuste üle osta üleminekutooteid kõrgema hinnaga ja on veendunud, et selliseid algatusi tuleks edendada;
40. võtab teadmiseks raskused, millega jaemüüjad puutuvad kokku ühtlustatud eeskirjade puudumise tõttu kõnealuste üleminekutoodete turustamisel tarbijatele, ning kutsub komisjoni üles hindama meetmeid nende turustamise hõlbustamiseks, näiteks ühtlustatud märgistamise abil;

41. toonitab, et oluline on komisjoni, liikmesriikide ja sidusrühmade aktiivne tegutsemine, et teha kindlaks viisid, kuidas olemasolevaid sertifitseerimis- ja kontrollimehhanisme saaks muuta tugevamaks, et vältida mahetootmises ja -kaubanduses pettusi;
42. on veendunud, et sertifitseerimis- ja kontrollimehhanismid peavad olema mahetootjate jaoks paremini kohandatud kohapealse tegelikkusega ning protsessi tuleb lihtsustada, muu hulgas IT-lahenduste abil;
43. rõhutab, et eritähelepanu tuleb pöörata sertifitseerimisasutuste volitamise menetlustele; rõhutab, et mahepõllumajandusele ülemineku sertifitseerimisprotsess on endiselt kohmakas ja raskesti rakendatav ning seda tuleks lihtsustada, eriti väikepõllumajandustootjate jaoks; on seisukohal, et põllumajandustootjaid tuleks sertifitseerimiskulude katmisel toetada;
44. rõhutab vajadust ühtlustatud Euroopa süsteemide järele mahepõllumajanduse sisendite sertifitseerimiseks, et vältida erinevate nõuete ja kontrollisüsteemidega erasertifikaatide arvu suurenemist; kutsub komisjoni üles kiirendama mahepõllumajanduse tegevuskavade kaudu kogu ELi hõlmavat ühtlustamist;
45. nõuab tungivalt, et komisjon tugevdaks tollikontrolli otseste, ühtsete kontrollimehhanismide abil koostöös liikmesriikidega ja täielikus kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega, et vältida toidupettusi, võltsimist ja ELi mahepõllumajandusliku tootmise standarditele mittevastavate toodete importi ning vältida ohtu, et ELi mahepõllumajandussektor satub ebasoodsasse konkurentsiolekorda, kuna standardid ei ole ülemaailmselt ühtlustatud ja tarbijatele tekivad suuremad kulud; rõhutab sellega seoses vajadust asjaomaste tolliasutuste suurema kaasamise järele, et tagada mahetoodete kvaliteet ja ohutus ning aus konkurents tootjate vahel nii ELis kui ka väljaspool seda;
46. peab kahetsusväärseks, et mahepõllumajanduse tegevuskavas puuduvad viited sektori raskustele ja suurtele kuludele, mis tulenevad vajadusest rakendada kasvatamise, saagikoristuse, transpordi, ladustamise ja töötlemise ajal sobivaid meetmeid, et hoida lubamatud tooted, nt GMOd mahepõllumajanduslikust tootmisahelast eemal;
47. rõhutab, et ELi päritolu põllumajandustooted on rahvusvaheliselt tunnustatud nende kõrge kvaliteedi poolest; on seisukohal, et ELi mahetoodete paremaks edendamiseks rahvusvahelisel tasandil on vaja positiivseid ja kaubandust edendavaid meetmeid; tunnustab sellega seoses ELi mahepõllumajandusliku tootmise edendamise poliitika võimalikku rolli; rõhutab, et selles tuleks tunnustada mitmesuguseid kestlikke tootmismeetodeid, tavasid ja tooteid ELis;
48. juhib tähelepanu sellele, et geograafilised tähised, mida toetab ELi müügi edenduspoliitika, aitavad oluliselt kaasa majanduskasvule paljudes maapiirkondades ja on Euroopa põllumajanduse lipulaev; nõuab, et komisjon teavitaks Euroopa Parlamenti mahetoodete turu laiendamise võimalustest ja kiirendaks käimasolevaid läbirääkimisi, et saavutada üleminek mahetoodete impordi suhtes kehtivatelt vastavusnõuetelt ELi standardite järgimisele;
49. toetab ülemaailmset üleminekut kestlikele toidusüsteemidele; on seisukohal, et ELi tasandi meetmete, sealhulgas eelkõige rohelise kokkuleppe strateegia eesmärk peaks

olema keskkonnateadlikkuse pidev suurendamine kogu maailmas; peab kahetsusväärseks asjaolu, et vabakaubanduslepingutes ei pöörata mõnikord piisavat tähelepanu suurtele erinevustele ELi ja kolmandate riikide põllumajandustootmise standardites seoses keskkonnakaitse ja loomade heaoluga, mis heidutab ELi põllumajandustootjaid eemale täiendavatest keskkonnaalastest investeeringutest, sealhulgas mahetootmisesse;

Ülemineku stimuleerimine ja kogu väärtusahela tugevdamine

50. on seisukohal, et riiklike strateegiakavade eesmärkide saavutamiseks on oluline ÜPP piisav eelarve ja kooskõla muude Euroopa fondide ja programmidega, et luua põllumajandustootjatele stiimuleid mahepõllumajandustavadele üleminekuks ja nende säilitamiseks, kasutades selleks piisavaid vahendeid maaelu arengu meetmete või majanduslikult atraktiivsete ökokavade või nende kahe kombinatsiooni kaudu;
51. nõuab, et ökokavad oleksid kättesaadavad nii tava- kui ka mahepõllumajandustootjatele ning et need oleksid kavandatud nii, et need on kooskõlas põllumajanduse keskkonna- ja kliimameetmetega ning täiendaksid neid; tuletab meelde, kui oluline on toetada mahetootjaid ka pärast üleminekuetappi; kutsub liikmesriike üles toetama mahepõllumajanduses põlvkondade vahetumist asjakohase avaliku poliitika kaudu, edendama naisettevõtlust põllumajanduses ning toetama elujõuliste väikeste ja keskmise suurusega mahepõllumajandusettevõtete arendamist;
52. peab kahetsusväärseks ÜPP eelarve vähenemist viimase kahe aastakümne jooksul, samal ajal kui põllumajandussektorile kehtestatud nõuded on kasvanud; märgib, et praeguse ÜPP raames kulutatakse ainult 1,8 % eelarvest mahepõllumajandust toetavatele meetmetele, ning väljendab heameelt asjaolu üle, et uus ÜPP võimaldab – eelkõige ökokavade ja maaelu arengu meetmete kaudu – liikmesriikidele suuremat paindlikkust mahepõllumajandussektorile eraldatavate summade suurendamisel;
53. märgib, et lühikesed, kohalikud ja hooajalised ning arukad toidutarneahelad ja otseturustusvõimalused, sealhulgas põllumajandustootjate turud, võivad mahetootjate ja maapiirkondade majanduse jaoks tuua kasu keskkonna ja loomade heaolu seisukohast, tagades samal ajal sissetuleku, säilitades ja luues töökohti, tagades maapiirkondade elujõulisuse ning vähendades lõhet ELi tootjate ja tarbijate vahel; juhib tähelepanu sellele, et turu areng on mahepõllumajandussektori kestliku arengu jaoks hädavajalik;
54. kutsub liikmesriike üles eraldama piisavalt vahendeid investeeringuteks, mis lihtsustavad lühikeste toiduahelate arendamist, näiteks liikuvate tapamajade või põllumajandusettevõtetes asuvate töötlemisrajatiste arvu suurendamise kaudu; on seisukohal, et seetõttu tuleks edendada kohalike tarneahelate kasutamist riigihankemenetlustes; rõhutab, et keskendumine kohalikule tootmisele ja lühikestele ahelatele ei tohiks põhjustada täiendavaid tõkkeid ELi siseturul;
55. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles aktiivselt parandama mahepõllumajanduslike tarneahelate struktuuri ja suurendama mahepõllumajanduslike tootjaorganisatsioonide suutlikkust; nõuab tungivalt, et liikmesriigid kasutaksid sektoripõhiseid sekkumisi ja kõiki olemasolevaid meetmeid, et parandada mahetootjate organiseerumist kõigis asjaomastes sektorites ning abistada neid ajutise ületootmise korral;

56. juhib tähelepanu sellele, et mahepõllumajandusettevõtetal, mille toodang on mahult väiksem ja seega kulukam, võib olla kaubanduslepingutes väiksem läbirääkimispositsioon ja seetõttu võivad nad olla eriti haavatavad ebaausate kaubandustavade suhtes, eelkõige kiiresti riknevate kaupade eest tasumise hilinemise, viimase hetke tühistamiste või tarnijate sundimise näol, et nad maksaksid müümata ja raisku läinud toodete eest; rõhutab vajadust selgete lepingutingimuste ja mahetootjate töö õiglase tunnustamise järele ning on veendunud, et tuleks edendada selliseid vahendeid nagu tarneahela lepingud;
57. kiidab heaks komisjoni toetuse liikmesriikides mahepiirkondade (mida nimetatakse ka ököpiirkondadeks) arendamisele, kuna need on oma olemuselt mitmeotstarbelised, edendavad lühikesi tarneahelaid ning loovad koostoimet muu hulgas põllumajandustootjate, tarbijate, töötlemisettevõtete, jaemüüjate, külaliskeskkonnasektori ja kultuuriettevõtjate vahel; kutsus komisjoni üles andma liikmesriikidele teavet vahendite kohta, mida nad saaksid kasutada mahepiirkondade arengu edendamiseks, pöörates erilist tähelepanu linnastunud piirkondadele; märgib, et nende edu sõltub tugevast piirkondlikust integratsioonist ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamisest;
58. rõhutab, kui ülioluline on suurendada liikmesriikide ja põllumajandustootjate vahel mahepõllumajanduse alaste teadmiste ja parimate tavade struktureeritud vahetamist; rõhutab teadlaste, põllumajandusteadusega tegelevate ülikoolide ja laiema haridussektori, nõustamisteenuste ja konsultantide, põllumajandustootjate ning nende ühenduste ja organisatsioonide ning ühiskonna vahelise koostöö tihendamise eeliseid; rõhutab olulist rolli, mida mängivad mahetootmise arendamisel sõltumatud põllumajandusettevõtete nõustamisteenused, mille liikmesriigid peavad oma ÜPP strateegiakavadesse lisama, ning rõhutab vajadust eraldada neile piisavalt rahalisi vahendeid;
59. märgib, et Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandes „Modelling environmental and climate ambition in the agricultural sector with the CAPRI model“ (Keskkonna- ja kliimaeesmärkide modelleerimine põllumajandussektoris CAPRI mudeliga)⁸ on märgitud, et mahepõllumajanduses ja toitainete haldamisel on vaja suurendada tootlikkust, mida on võimalik edendada muu hulgas täppispõllumajanduse, uute digitehnoloogiate ja muude uuenduslike tehnoloogiate abil;
60. märgib, et uuenduslikud digitaalsed vahendid võivad märkimisväärselt suurendada läbipaistvust ja jälgitavust, võideldes seeläbi pettuste ja ebaseaduslike tootmismeetodite vastu ning suurendades tarbijate usaldust; ergutab seetõttu komisjoni, muu hulgas ÜPP strateegiakavade kaudu, tagama digitehnoloogia, näiteks täppispõllumajanduse ja plokiahela ulatuslikuma kasutuselevõtu mahepõllumajanduses; rõhutab siiski, et need tehnoloogiad täiendavad mahepõllumajanduse süsteemset kestlikkust ning et andmete osas tuleb tagada põllumajandustootjate eraelu puutumatus, kasumlikkus ja sõltumatus;

⁸ Barreiro Hurlé, J., Bogonos, M., Himics, M., Hristov, J., Perez Dominguez, I., Sahoo, A., Salputra, G., Weiss, F., Baldoni, E. ja Elleby, C., „Modelling environmental and climate ambition in the agricultural sector with the CAPRI model“ (Keskkonna- ja kliimaeesmärkide modelleerimine põllumajandussektoris CAPRI mudeliga), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg, 2021.

Mahepõllumajanduse kestlikkuse antava panuse suurendamine

61. kordab, kui olulised on teadusuuringud ja innovatsioon mahepõllumajanduse kestlikkuse jaoks ning ühiskonna ootuste täitmiseks seoses bioloogilise mitmekesisuse, kliimamuutuste ja kliimamuutustega kohanemise, loomade heaolu ja tõhusa ressursikasutusega, ning väljendab heameelt komisjoni kavatsuse üle eraldada programmi „Euroopa horisont“ vahendeid nende eesmärkide toetamiseks; rõhutab sellega seoses vajadust teadusuuringute ja innovatsiooni järele, et soodustada üleminekut mahepõllumajandusele, muu hulgas loomakasvatuses, leida alternatiive teatavatele sisenditele nii põllumajanduses kui ka töötlemises, suurendada saagikust ning tagada vajaliku valgusööda, vitamiinide, taimekaitsevahendite, eelkõige bioloogilise kahjuritõrje alaste lahenduste, väetiste ja geneetiliste ressursside kättesaadavus, arendada edasi töökindlaid põllumajandussüsteeme ning suurendada vastupidavust põudade, kahjurite ja haiguste suhtes; kutsub komisjoni üles ergutama ja edendama koostööd mahe- ja tavatoidu ning -põllumajandusega tegelevate teadusringkondade vahel, eelkõige põllumajanduse tootlikkust ja kestlikkust käsitleva Euroopa innovatsioonipartnerluse (EIP-AGRI) kaudu;
62. julgustab kasutama teaduspõhist lähenemisviisi seoses mullaviljakusega ning vajadusega töötada välja, aktsepteerida ja stimuleerida innovatsiooni mahepõllumajanduses uudsete taimetoitainete allikate valdkonnas, sealhulgas toitainete suurem ringlussevõtt piisava töötlemise ja toitainete eraldamise kaudu ning vajaduse korral taastuvatest allikatest toodetud väetisetooted, nagu biomassijäätmed ja loomasõnnik, et vältida pikaajalist toitainete puudujääki; tuletab meelde laudasõnniku tähtsust orgaanilise väetisena ja ergutab selle kestlikku kasutamist kasvutsükliks; kutsub komisjoni üles hindama olulisi taimetoitaineid (fosfor, kaalium ja lämmastik) sisaldavaid uusi ringlussevõetud materjale, et lisada need tulevikus määruses (EL) 2018/848 esitatud sisendmaterjalide loetellu kooskõlas mahepõllumajanduse põhimõtetega ning tagades kvaliteedi, ohutuse ja tarbijate usalduse;
63. nõuab rohkem uuringuid ja teavet taime biostimulaatorite ja bioressursipõhiste mullaparandusainete mahepõllumajandussüsteemides kasutamise võimaliku kasu kohta ning selle kohta, kuidas need aitavad kaasa toitainete imendumisele ja selle tootmismudeli paremale tulemuslikkusele, et võimaldada nende laialdasemat kasutuselevõttu ning aidata vähendada lõhet mahepõllumajandusliku ja tavapärase tootmise saagikuse vahel; juhib tähelepanu sellele, et lisaks lämmastiku bioloogilisele sidumisele võiks erinevate väliste toitainete asjakohase ja põllumajandusettevõttespetsiifilise kombinatsiooni kasutamise edendamine lahendada mahepõllumajandussüsteemide toitainete eelarve tasakaalustamatuse probleemi;
64. toonitab tungivat vajadust arendada Euroopa Liidus mahepõllumajanduslike taimsete valkude tootmist ja edendada mahepõllumajanduslike kaunviljade tootmist, sealhulgas söödasüsteemides, et vähendada mahepõllumajandussektori sõltuvust impordist; nõuab tungivalt, et komisjon koostaks sellega seoses spetsiaalse strateegilise kava;
65. väljendab heameelt mahepõllumajanduse panuse üle sünteetiliste pestitsiidide kasutamise vähendamisse ning kutsub komisjoni üles määratlema pestitsiidide säästvat kasutamist käsitlevaid uusi õigusakte koostades bioloogilise kahjuritõrje vahendid ning suurendama palju laiemaks kasutuseks sobivate bioloogilise kahjuritõrje lahenduste ja

looduslike ainete kättesaadavust, parandades ja kiirendades hindamis- ja lubade andmise protsessi;

66. tuletab komisjonile ja liikmesriikidele meelde Euroopa Parlamendi 15. veebruari 2017. aasta resolutsiooni madala riskiastmega bioloogiliste pestitsiidide kohta⁹ ning rõhutab vajadust toetada ohutute, tõhusate ja taskukohaste alternatiivsete taimekaitsevahendite väljatöötamist ning soodustada nende laiemat kasutamist, eelkõige lihtsustades nii põhiainetele lubade andmise menetlust kui ka nende kasutamise laiendamist, mis on oluline komponent mahepõllumajandusliku tootmise arendamisel; rõhutab vajadust luua liikmesriikides tingimused võrdseks juurdepääsuks mahepõllumajanduslikele taimekaitsevahenditele ja väetistele; rõhutab, et keskkonnas leiduvad pestitsiidijäägid võivad potentsiaalselt mõjutada ka mahetooteid;
67. juhib tähelepanu sellele, et mahetootjaid, kes tagavad tootmises kõrged keskkonnastandardid, ei tohi pidada vastutavaks riskide eest, mis jäävad nende kontrolli alt välja, ning kutsub komisjoni üles veelgi edendama pestitsiidijääkide leidude käsitlemise ühtlustamist;
68. rõhutab, kui olulised on piisavalt kättesaadavad ja kvaliteetsed mahepõllumajanduslikud seemned, heterogeensed materjalid ja suure saagikusega taimesorvid, kohalikud sordid ja kohalikele oludele kohandatud sordid; juhib tähelepanu nende potentsiaalile tugevdada vastupanuvõimet taimahaigustele ja kliimamuutuste mõjule; julgustab komisjoni ja liikmesriike suurendama pingutusi, muu hulgas erimeetmete abil, et parandada maheseemnete turu toimimist ning on veendunud, et seda aitaksid saavutada üleminekuperioodid; kutsub komisjoni üles tagama piisavate rahaliste vahendite eraldamise mahepõllumajandusliku seemne- ja tõuaretuse alastele teadusuuringutele;
69. rõhutab, kui oluline on toetada programme kohalike sortide säilitamiseks ja selekteerimiseks, kuna need on oma vastupidavuse tõttu mahepõllumajanduse jaoks eriti sobivad; rõhutab vajadust toetada traditsioonilist põllukultuuride aretust, et arendada välja terved ja vastupidavad sordid, ning ka vajadust kaasaegsete, kestlike ja uuenduslike meetodite järele uute mahepõllumajanduslike seemnete ja põllumajandustavade arendamisel, säilitades inimeste tervise ja keskkonna kaitse kõrge taseme;
70. rõhutab sellega seoses rolli, mis võib olla teaduslikel uuendustel sordiaretuses, eelkõige sortide resistentsuse parandamisel, geneetiliste ressursside mitmekesisuse edendamisel ja toidutootmissüsteemide tugevdamisel, tuletades samas meelde, et geneetiliselt muundatud seemnete kasutamine ei ole mahepõllumajanduses lubatud;
71. toetab komisjoni kavatsust laiendada ELi turu vaatlusrühmade analüüsi mahetoodetele; rõhutab, kui oluline on tõhustada mahepõllumajandussektori kohta täpsete ja õigeaegsete andmete kogumist ja kättesaadavust, sealhulgas piirkondlikul tasandil, et paremini hinnata selle keskkonnaalast, majanduslikku ja sotsiaalset mõju;
72. on veendunud, et see peaks hõlmama andmeid sektori panuse kohta keskkonnasäästlikkusse, samuti andmeid tootmise, töötlemise ja tarbimise kohta, sealhulgas külalismajandussektoris ja avalikes sööklates, ELi-sisese ja kolmandate

⁹ ELT C 252, 18.7.2018, lk 184.

riikidega toimuva kaubanduse ning põllumajandustootjate hindade ja jaehindade, tarbijate eelistuste, tarneahela struktuuride, lisaväärtuse ja põllumajandustootjate osakaalu kohta tarneahelates; on veendunud, et need andmed on olulised selleks, et kujundada ja jälgida ELi mahepõllumajandusliku tootmise poliitikat ning võtta meetmeid pakkumise ja nõudluse tasakaalustamatuse kõrvaldamiseks, hinnata tarbimis- ja tootmissuundumusi ning suurendada sektori läbipaistvust ja usaldust;

73. tunnistab ühtse Euroopa põllumajanduse andmeruumi potentsiaali suurendada tarbijate teadmisi ja usaldust ning parandada mahepõllumajanduse tarneahela jälgitavust; rõhutab, et nõudluse stimuleerimiseks on oluline teha asjakohaste hindamiste abil kindlaks tarbijate vajadused; kutsub liikmesriike üles paremini teavitama mahepõllumajandussektori majandustulemustest; kutsub komisjoni üles viima läbi põhjalikke uuringuid ja analüüse mõju kohta, mida mahepõllumajanduse kasv avaldaks nii kliimamuutustele kui ka toiduga kindlustatusele Euroopa Liidus;

o

o o

74. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

SELETUSKIRI

Komisjon avaldas 25. märtsil 2021. aastal ELi mahetootmise arendamise tegevuskava, mis kuulutati välja strateegias „Talust taldrikule“ ja elurikkuse strateegias ning milles komisjon on seadnud eesmärgiks eraldada osa ELi põllumajandusmaast mahepõllumajandusele ning näeb ette mahevesiviljeluse osakaalu märkimisväärse suurendamise 2030. aastaks. Need strateegiad on osa Euroopa rohelisest kokkuleppest, mis on komisjoni poliitiline tegevuskava, et saavutada 2050. aastaks kestlik ja kliimaneutraalne Euroopa. Põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon on otsustanud koostada selle tegevuskava kohta algatusraporti.

Mahetootmise arendamise tegevuskavas rõhutatakse, et väikse keskkonnamõjuga kvaliteetse toidu tootmise kaudu on mahepõllumajandusel koos teiste kestlike põllumajandusmeetoditega oluline roll ELi kestliku toidusüsteemi väljatöötamisel. Mahetootmise arendamise tegevuskavas on sätestatud konkreetsete meetmed, mis hõlmavad kogu tarneahelat alates toidu tootmisest kuni tarbimiseni.

Mahetootmise arendamise tegevuskava on jagatud kolmeks omavahel seotud teljeks, mis täidavad rohelise kokkuleppe kestlikkuse eesmärgi: 1. ergutada nõudlust ja tagada tarbijate usaldus; 2. stimuleerida üleminekut ja tugevdada kogu väärtusahelat; 3. suurendada mahepõllumajanduse kasulikku mõju kestlikkusele. Neid kolme telge toetatakse 23 meetmega, millega jätkatakse mõningaid 2014.–2020. aasta mahetootmise arendamise tegevuskava meetmeid ning esitatakse rida uusi meetmeid ja võetakse kasutusele erinevad rahastamisallikad. Mahetootmise arendamise tegevuskava vahhindamine on ette nähtud 2024. aastal ja kehtestatud on iga-aastane ELi mahepäev ning seda hakatakse tähistama 23. septembril.

Sertifitseeritud mahetooted on üldjuhul samasugustest tavatoodetest kallimad, kuna mahetootmisega kaasnevad sageli suuremad tootmiskulud ning seetõttu on nende kulude katmiseks vaja kõrgemaid turuhindu. See võib takistada mahepõllumajandussektori laienemist, kuid samal ajal on see majanduslik eeltingimus mahepõllumajanduse jätkumiseks ja sellele ülemineku laienemiseks.

2019. aastal kasvas ELi mahepõllumajanduseks kasutatava põllumajandusmaa kogupindala 13,8 miljoni hektarini ja moodustab praegu 8,5 % ELi kasutatava põllumajandusmaa kogupindalast. Mahetootmise ulatus on liikmesriigiti märkimisväärselt erinev ning mahepõllumajanduseks kasutatava põllumajandusmaa osakaal jääb vahemikku 0,5 % kuni 26 %. ELi 2030. aasta mahepõllumajanduse eesmärk nõuab mahesektori märkimisväärselt kasvu vaid kaheksa aasta jooksul, mis seab liikmesriigid oma mahepõllumajanduse eesmärkide kohandamisel keerulisse olukorda.

Selleks et pakkuda liikmesriikidele võimalust luua enda järgi kohandatud riiklikke mahetootmise arendamise tegevuskavasid, mis toimivad toetavate vahenditena ja aitavad ühise põllumajanduspoliitika raames saavutada nende riiklikke mahepõllumajanduse eesmärgi, tuleb ELi mahetootmise arendamise tegevuskavas välja pakkuda õiged vahendid, stiimulid, paindlikkus ja tasakaal, et käsitleda Euroopa eri piirkondade erinevaid olusid.

ELi mahetootmise arendamise tegevuskavas tuleb järgida terviklikku lähenemisviisi, mis põhineb mahepõllumajanduse mitmeotstarbelisel mõjul ja edendab majanduslikku,

keskkonnaalast ja sotsiaalset kestlikkust võrdsel viisil ning ergutab ja tõmbab liikmesriike kaasa, et nad töötaksid välja oma riiklikud konkreetsete ja ajaliselt piiritletud meetmetega mahetootmise arendamise tegevuskavad. Kõnealused riiklikud mahetootmise arendamise tegevuskavad peaksid lisaks muudele liikmesriikide vajadustele kohandatud meetmetele hõlmama meetmeid, mille eesmärk on toetada kogu mahetoodete tarneahela arengut, edendada keskkonnahoidlikke riigihankeid, tugevdada suutlikkust juhtida turusuundumusi ning aidata põllumajandustootjatel oma tootmist ümber kujundada ja vastu võtta mahepõllumajanduse parimaid tavasid.

Eelkõige peab ELi mahepõllumajandussektori arengu ja kasvuga kaasnema turupõhine ja terviklik tarneahela areng, sealhulgas meetmed, mis ergutavad nõudlust mahetoidu järele veelgi ja tagavad tarbijate usalduse. Ületootmine mahepõllumajanduses võib viia sellega seotud mahetoodete hindade languseni, mis võib ELi mahetootjaid lõppkokkuvõttes majanduslikult nõrgendada, vähendada põllumajandustootjate motivatsiooni mahetootmisele üle minna ning sellest tulenevalt ei saavutataks roheline kokkuleppe kliima- ja keskkonnanäesmärke soovitud tasemel. Mahetoidu pakkumise oodatavale suurenemisele tulevikus tuleb seetõttu vastata asjakohaselt suure nõudlusega, et tagada ELis mahetoodete turu ja mahepõllumajanduse tulevane kasumlikkus.

Nõudluse ergutamine ja tarbijate usalduse tagamine

Selleks et mahetootmise arendamise tegevuskava saaks täita oma ülesannet toetavate vahendite kogumina, et saavutada ühise põllumajanduspoliitika raames liikmesriikide mahepõllumajanduse eesmärgid, tuleks ette näha piisav ÜPP eelarve, et luua riiklikul tasandil maaelu arengu meetmete, hiljuti kasutusele võetud ökokavade või nende kombinatsiooni kaudu stiimulid, mis motiveeriksid põllumajandustootjaid mahepõllumajandustavadele üle minema ja neid säilitama. Sellega seoses on liikmesriikide toetus põlvkondade vahetusele mahepõllumajanduses otsustava tähtsusega.

Mahetootmise arendamise tegevuskava edu sõltub erasektori suuremast kaasamisest nõudluse stimuleerimiseks, eriti riikides, kus on vähem arenenud mahetoodete turud ja tootmine.

Keskkonnahoidlike riigihangete suuremad eesmärgid liikmesriikides võivad suurendada nõudlust mahetoodete järele ja toimida stiimulina mahetootmise eesmärgi saavutamisel. Komisjon peaks näitama eeskujuna ja kohaldama keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriume ELi institutsioonide ja asutuste sööklates, restoranides ja kohvikutes. Komisjonil on veel üks oluline ülesanne uurida praegusi struktuurilisi ja logistilisi takistusi, mis mõjutavad liikmesriikides keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumide kasutuselevõtu laiendamist, ja pakkuda lahendusi, et aidata kaasa mahetoodete tarbimise edasisele arengule. Liikmesriigid peaksid samuti lisama mahetoodete jagamise ELi koolikavasse.

Oluline on tagada, et tarbijatel oleks võimalik teha toidu ostmisel teadlikke valikuid. Tarbijate ostuotsuste toetamiseks on oluline jätkata ELi mahelogo edendamist, mis peab olema ELi mahetoodete õigusraamistiku põhiaspektide, eelkõige ühiste standardite, sertifitseerimise, tõhusa jõustamise ja selge märgistamise tagatis.

Tarbijatel, kes ostavad mahetoitu, on selle kvaliteedi suhtes teatavad ootused ning nad usaldavad sertifitseerimisorganisatsioone ja mahetoodete kontrollijaid nii selle kvaliteedi kontrollimisel kui ka mahetoodete päritolu kohta teabe edastamisel. Usaldamatus ELi

maheproduktide sertifitseerimise protsessi vastu ja kahtlused ELi mahelogo suhtes võivad püsivalt kahjustada pingutusi mahepõllumajandussektori edasiseks tugevdamiseks. Läbipaistvus on seetõttu tarbijate jaoks ülioluline ja selle tagamiseks peavad sõltumatud kontrolliasutused tegema kohustuslikku kontrolli. Maheproduktide tarneahela keerukust silmas pidades on oluline komisjoni, liikmesriikide ja sidusrühmade aktiivne tegutsemine, et teha kindlaks viisid, kuidas olemasolevaid sertifitseerimis- ja kontrollimehhanisme saaks muuta tugevamaks, et vältida pettusi maheproduktide tootmises ja kaubanduses nii ELis kui ka kolmandates riikides, samuti vältida täiendavat halduskoormust ja kulusid põllumajandustootjatele. Siin peaksid mängu tulema IT-lahendused.

Mahepõllumajandussektori maksimaalse arengu saavutamiseks on oluline kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamine. Kohalikel ja piirkondlikel esindajatel on sageli selge ülevaade vajakajäämistest oma piirkonnas või kogukonnas ning nad oskavad määrata kindlaks arenguruumi ja konkreetsete meetmed. Kõigil linnadel ja piirkondadel on üha väärtuslikum roll mahepõllumajandussektori tootmis-, logistika- ja kaubandusvaldkonnas struktureerimise toetamisel ja tootjate ja tarbijate vahelise organiseeritud koostöö loomise soodustamisel. Teadlikkuse tõstmine ja teavitustegevus ning eelkoolidele ja koolidele mõeldud haridusprogrammide väljatöötamine, sealhulgas mahepõllumajandusettevõtete külastused, et arendada tugevamat seotust põllumajanduse ja toidu väärtusega, võivad kohalikul tasandil olla kasulikud meetmed tarbijate ja tulevaste tarbijate harimiseks.

Mõnes ELi osas on maheproduktide kasv maheproduktide turu arengust kiirem. ELi maheproduktide ekspordi edendamise meetmed võivad osutuda vajalikuks, et vältida ületootmist ning tagada ELis maheproduktide turu ja mahepõllumajanduse kasumlikkus.

Selleks et EL saaks kestliku põllumajanduse ülemaailmsete standardite kehtestamisel oma potentsiaali rakendada, on oluline korraldada kolmandates riikides ELi maheproduktide alaseid teabe- ja müügiarendusprogramme ning suurendada teadlikkust ELi mahelogo kohta, mis annab tarbijatele kindluse toodete ja tootmisprotsesside kestlikkuse, kvaliteedi ja omaduste kohta, ning edendada selle tunnustamist.

Mahevesiviljelus on suhteliselt noor sektor, millel on märkimisväärne kasvupotentsiaal, ning liikmesriigid ja sidusrühmad peaksid tagama selle arengu kiirendamise.

Ülemineku stimuleerimine ja kogu väärtusahela tugevdamine

Tasakaalustatud turuolukorras on lühikestel ja kohalikel toiduainete tarneahelatel, mis võtavad arvesse ka hooajalisust, samuti otseturustusvõimalustel, kus see on võimalik, suur potentsiaal tuua mahepõllumajandustootjatele ja maamajandusele majanduslikku ja keskkonnakasu, tagades sissetuleku ja luues töökohti, aidates samal ajal kaasa loomade heaolule ning keskkonna, elurikkuse ja kliima kaitsele.

Liikmesriikides mahepiirkondade arendamine loob koostööd põllumajandustootjate, tarbijate, külalishussektori ja kultuuriettevõtjate vahel, kuna need on oma olemuselt mitmeotstarbelised ning edendavad piirkonna majanduslikku ja sotsiaalkultuurilist potentsiaali. Olemasolevaid võrgustikke tuleks julgustada suurendama kaasatud külade ja linnade arvu.

Ülemineku ergutamiseks ja kogu väärtusahela tugevdamiseks on ülioluline suurendada

liikmesriikide ja põllumajandustootjate vahel mahepõllumajandust käsitlevate teadmiste ja parimate tavade struktureeritud vahetust ning tugevdada põllumajandusettevõtete nõuandeteenuseid. Kasvav koostöö teadlaste, nõuandeteenistuste, haridussektori, põllumajandustootjate ja ühiskonna vahel on mahepõllumajandussektori arengule kasulik.

Digitehnoloogia, sealhulgas täppispõllumajandus ja plokiahel, võib mahepõllumajanduse arengus rolli mängida. Tehnoloogia kasutamises on väike- ja suurettevõtete, töötlemisrajatiste ja põllumajandusettevõtete vahel üha suurem lõhe, mis on liikmesriigiti erinev. Mahetootmisele avaldaks näiteks ressursitõhususe seisukohast positiivset mõju, kui suuremahulised tehnoloogiad ja digilahendused kohandataks väikestele maheettevõtetele, töötlemisrajatistele ja põllumajandusettevõtetele sobivaks ja toimuks innovatsioon uute, väiketootmise jaoks kohandatud lahenduste valdkonnas.

Kestlikkusele avalduva mahepõllumajanduse kasuliku mõju suurendamine

ELi mahepõllumajanduseks kasutatava põllumajandusmaa olulist laiendamist tuleb kindlalt toetada ja edendada tugeva teadus- ja innovatsioonipoliitikaga. Olemasolevad takistused tuleb kõrvaldada ja piirangud eemaldada. Selleks et ületada mahepõllumajanduses sellised piirangud nagu valgurikka mahesööda, vitamiinide, taimekaitsevahendite, väetiste ja geneetiliste ressursside kättesaadavus, ning julgustada vastama ühiskonna ootustele seoses loomade heaolu ja ressursside tõhusa kasutamise ja vaja kiiresti tegutseda teadusuuringute ja innovatsiooniga. Kestlikkusele avalduvat mahepõllumajanduse kasulikkust mõju võib märkimisväärselt suurendada rahastamine programmi „Euroopa horisont“ raames ning koostöö ergutamine ja soodustamine teaduskogukondade vahel, kes tegelevad mahe- ja tavatoidu ning -põllumajandusega.

Näide: meil on vaja piisavas koguses kättesaadavaid kvaliteetseid maheseemneid, heterogeenset materjali ja suuretoodangulisi taimesorte, mis tagavad suurema vastupanuvõime taimehaigustele ja kliimamuutuste mõjule. Lisaks tuleb leida ja edendada alternatiivseid taimekaitsevahendeid ja -meetodeid, kuna looduslike ainete turusegment on väike ja vähem tulus ning registreerimisprotsess on kulukas ja aeganõudev. Komisjon ja liikmesriigid peavad hoogustama püüdlusi, et parandada maheseemnete ja taimekaitsevahendite turu toimimist ning võimaldada üleminekuperioode nende loomiseks ja arendamiseks.

Mahepõllumajandussektori edasises arengus täidab tähtsat rolli selle kohta käivate täpsete, õigeaegsete ja võrreldavate andmete tõhusam kogumine ja parem kättesaadavus. ELi mahetootmise poliitika jälgimiseks ja kujundamiseks ning tarbimise ja tootmise suundumuste hindamiseks on vaja eelkõige andmeid tootmise, tarbimise, ELi-sisese ja kolmandate riikidega toimuva kaubavahetuse ning kestlikkuse eesmärkide saavutamise, sealhulgas põllumajandustootjate hindade ja jaehindade, tarbijate eelistuste, tarneahela struktuuride, lisandväärtuse ja põllumajandustootjate osakaalu kohta tarneahelates. ELi mahepõllumajandussektori keskkonna-, majandus- ja sotsiaalmõju saab sel viisil nähtavaks teha ning andmete läbipaistvuse suurendamise abil on võimalik suurendada usaldust ELi mahetoodete vastu. Komisjoni kavatsus laiendada ELi turu vaatlusrühmade analüüsi mahetoodetele tuleb seetõttu heaks kiita.

Kokkuvõttes on piirkondlikult ja loodusega kooskõlas toodetud kvaliteetne toit oluline Euroopa kodanike elukvaliteedi ning keskkonna, elurikkuse ja kliima kaitsmise jaoks. Seda

mahepõllumajandus tähendabki. Me anname mahepõllumajandusmudelile Euroopas rohkem ruumi, austades samal ajal teiste kestlike põllumajandusmeetodite potentsiaali aidata kaasa rohelise kokkuleppe eesmärkide saavutamisele.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	31.3.2022						
Lõpphääletuse tulemus	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 100px;">+:</td> <td style="text-align: right;">45</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">0</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">0</td> </tr> </table>	+:	45	-:	0	0:	0
+:	45						
-:	0						
0:	0						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Benoît Biteau, Mara Bizzotto, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Dacian Cioloș, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Dino Giarrusso, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Julie Lechanteux, Norbert Lins, Chris MacManus, Colm Markey, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Bronis Ropè, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Marc Tarabella, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener						
Lõpphääletusel kohal viibinud asendusliikmed	Anna Deparnay-Grunenberg, Anja Hazekamp, Tonino Picula, Michaela Šojdrová, Tom Vandenkendelaere						

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

45	+
ECR	Mazaly Aguilar, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
ID	Mara Bizzotto, Angelo Ciocca, Gilles Lebreton, Julie Lechanteux
NI	Dino Giarrusso
PPE	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Norbert Lins, Colm Markey, Marlene Mortler, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Michaela Šojdrová, Tom Vandenkendelaere
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Dacian Cioloș, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Tonino Picula, Marc Tarabella
The Left	Luke Ming Flanagan, Anja Hazekamp, Chris MacManus
Verts/ALE	Benoît Biteau, Anna Deparnay-Grunenberg, Martin Häusling, Bronis Ropė, Sarah Wiener

0	-
----------	----------

0	0
----------	----------

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu